

ELŐFIZETÉS
HÉLYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
 árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyetemi
 vasútiak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 302.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvárdal Rögöle Ferdinánd I. (József tőh.-ut) 23
 TELEFON-SZÁM 188.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, július 24.

Összeomlás.

Négy év óta tobzódott a mérhetetlen orosz birodalomban a bolsevizmus, amely szétszórta szikráit az egész kulturvilágba. Hol Németországban, hol Magyarországon, majd a Balkánon, azután Itáliában lobbant lángra a vörös szikra, de csakhamar lokalizálták és eloltották a tüzet. A kulturvilágot fenyegető tüzvész saját fészében Oroszországban most már kiégett és felpmésztette önmagát. Az orosz szovjet vezetői komolyan foglalkoznak a menekülés gondolatával, mert a terrort kormányzott tömegek borzalmas szenvedése és a legnagyobb csapás: az éhínség elementáris erővel keltette életre az elégedetlenséget, amely összeomlással fenyegeti a tűzzel-vassal fenntartott rendszert.

Lenin, a vörös Oroszország lelke, már tudatára ébredt annak, hogy Oroszországot csakis a termelő munkával és a proletáriátus által annyira megvetett és gyűlölt polgári társadalommal és tőkével lehet megmenteni. Meg is kezdte a mentési akciót, de hogy sikerrel fog-e járni, az kétséges. Erre vall legalább az a komoly jelentés, a mely arról számol be, hogy a vezető kommunista körök be sem várva a mentési akció bizonytalan eredményét, minden előkészületet megtettek a menekülésre.

Ha a jelentések megfelelnek a tényeknek, a 4 éves bolsevizmus összeomlása nagy, jelentőségi és messzekiható konzekvenciát nyújt a kulturvilágnak. Ez pedig az, hogy a Marx dogmáinak alapján álló szobatudósok nem alkalmasak arra, hogy állami gépezetet vezessenek. A kommunizmus tanai lehetnek szép utópiák, a türelmes papíroson gyönyörűen ható teóriák, ideális fantazmagóriák, de a gyakorlati élet szövvényeiben hajótörést szenvednek és feltartóztatlanul maguk után vonják azt a borzalmas összeomlást, amelyet 1919-ben Magyarországon láttunk és a mely most az orosz birodalomban is bekövetkezik. Az élni és dolgozni akaró tömegeket nem lehet szobatudósok szürke elméleteivel kormányozni. A gyakorlati életet ismerő, a néptömegek érzéseit, vágyait, kívánságait, lelki és testi szükségleteit értő és átérző államférfiak kezébe való a kormányzás gyepője, hogy az állam szekere ne rohanjon a megsemmisülés szik-

lájára. Ezt a tanulságot már a bolsevista vezetők is felismerték, de a fejük felett lebegő végzetet már nem fordíthatják vissza. Az oroszországi debacle intő jelül szolgál minden országnak, hogy csakis a különböző társadalmi osztályok harmonikus munkájával lehet az

életet a lehetőséghez képest szépé tenni, hogy csakis vállvetett munkával és csakis termelő munkával lehet a konszolidáció útjára vezetni az emberiséget, amely már megelégtelte a szóthuzást, a lelket megrontó eszméket, a vért, a szenvedést és a nélkülözéseket.

A nemzeti párt új választást követel.

— Ferdinánd király elhalasztotta külföldi utasását. —

BUCURESTI. A nemzeti párt vezetősége a képviselőház háznagyival hivatalának felhívására, amelyben a nemzeti pártot magatartásának indokolására hívta fel, a következőket válaszolta: A nemzeti párti képviselők nem hártják el maguktól azon kötelezettséget, amelylyel a törvényhozó testületnek tartoznak, de erkölcsi szempontból lehetetlennek tartják, hogy a parlament további munkájában résztvegyenek. A nemzeti párt csak úgy tartja lehetségesnek a belpolitikai helyzet normális menetét visszaállítani, ha a parlamentet felosztatják és új választásokat rendeznek el.

BUCURESTI. Megerősítették azt a hírt, hogy az ellenzéki pártok vezérei kijelentették a királynak a legutolsó audiencia alkalmával, hogy az ellenzéki pártok nem hajlandók a jelenlegi kormányval együttműködni.

BUCURESTI. A király elutazása a belpolitikai helyzet miatt néhány napra halasztást szenved. Amennyiben a királynak július 24-ig adandó válasza nem lesz alkalmas a politikai helyzet megoldására, úgy a megoldás a királyi családnak a külföldről való visszatérésig függőben marad.

Menekül az orosz szovjetkormány.

— Az orosz bolsevizmus végleges letörése. —

REVAL. A West Europe teljesen hiteelt érdemlő forrásból jelenti: Az orosz szovjetkörök számolnak azzal az eshetőséggel, hogy kénytelenek lesznek Oroszországot elhagyni. Ezért már elő is készítik a közvéleményt arra, hogy a világ forradalom diadalra juttatása céljából meg kell menteni az ugynevezett októbristákat, azaz a kommunista párt régi kipróbált tagjait. Intézkedések történtek, hogy ezeknek menekülése Reval és Kovno felé biztosítottassék. A meneküléshez szükséges összegek kétharmadrészét már eljuttatták Bogocikjhoz, a szovjet svájci megbízottjához azzal a megbizással, hogy azokért délamerikai pénzt szerezzen be. Egyéb részint idegen valutákba, részint ékszerekbe fektetett összegeket különböző külföldi városokban helyeztek biztonságba. A bolsevista tömegek visszavonulásának útját a Volgán át India felé tervezik. E célból komoly előkészületeket tettek Turkesztánban. A visszavonulókat nagyszámu lovas és gyalogos csapatok védik. Kabulában drótméltúli táviróálmást rendeztek be.

BÉCS. Az ukrán sajtóroda jelenti Tarnopolból: A bolsevista határról az a jelentés érkezik, hogy

az orosz szovjetkormány legközelebb Moszkvából Kiebbe helyezi át székhelyét, mert a kolerajárvány miatt egész Oroszországban a helyzet elviselhetetlen. A Kreml vörös őrsége kíséri el a bolsevista vezetőket Kiebbe.

BERLIN. Maxim Gorkij legközelebb ideérkezik, hogy megkezdje a segítőakciót az éhínségben szenvedő orosz kormányzóságok érdekében.

MOSZKVA. Csicserin orosz külügyi népbiztos jegyzéket intézett a görög kormányhoz, hogy a szovjetkormány orosz bizottságot önhajt Athénbe küldeni kereskedelmi összeköttetés létesítése céljából.

REVAL. Moszkvában éhségzavargások törtek ki. Attól tartanak, hogy a zavargások mind nagyobb méreteket öltenek. Minszkben nagy pogrom volt. Astrachanban kolerajárvány van. Innen is zavargásokról adnak hírt. A zavargások során sok orvost öltek meg, azután a népbiztosokat.

BERLIN. Németország az oroszoknak gyorssegélyt tervez. A német kormány támogatja az akciót.

Magyarország
második adós.
 (Gróf Bánffy Miklós a reparációs követelésekről.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén Perlaki György azt hangoztatta, hogy a kormánynak követelnie kell a Baranya kiürítését, mert háromszázezer magyar várja felszabadulását. A felszólalásra gróf Bánffy Miklós külügyminiszter válaszolt. A baranyai kérdésben megoldásra fognak jutni. A jóvátételi bizottság nem fog állandóan Budapesten tartózkodni. A kormány lépéseket tesz, hogy a bizottság csak egyes alkalmakkor jöjjön a helyzet tanulmányozására. Ami a jóvátétel óriási összegéről és az igényekről hírlik, az légből kapott koholmány, a melynek célja, hogy a magyar közgazdasági konszolidációt aláássa. A leghatározottabban kijelenti, hogy a híreknek semmi tárgyi alapjuk nincs. A bizottság azért jön, hogy tanulmányozza a közgazdasági helyzetet és ebből megállapítsa az államnak képességeit, hogy milyen arányban járulhat hozzá a hadi kiadások fedezéséhez. Összefügg a kérdés az, hogy Magyarország nem közvetlen adós, hanem csak mint másodk adós jön számításba. Amennyiben a reparációs összeg fedezésére Németország nem volna képes és a követelések nem volna rajta behajthatók, akkor jön Magyarország számításba. Ha abban a szellemben járnak el Magyarországgal szemben, mint Ausztriával, akkor meg lehetnek elégedve Magyarországgal barátai, mert Ausztriával szemben elégedtek a reparációs követeléseket.

Már nincs szigorúság.
 (Beváltják a rossz lebélyegzésű germán leleteket.)

Foglalkozott az Aradi Közlöny Arad város közönségének és az adóhivataloknak panaszával, a melyek szerint tulszigoruan bírálja el a Banca Nationala aradi fiókja a Banca Generala által kibocsájtott bankjegyek lebélyegzését. A pénzügyigazgatóság táviratilag fordult a pénzügyminiszterhez és kérte, hogy utasítsa a Banca Nationala aradi fiókját méltányosabb eljárásra a lebélyegzések felülbírlásánál. A pénzügyminiszter intézkedésének máig meg volt a hatása. Már nem oly szigoruan a germán bankjegyek becserélésénél a Banca Nationalaban. A múlt héten az állami adóhivatal beküldött 70.000 germán leiből 30 ezret visszautasítottak rossz lebélyegzés címén. Tegnapi újból beküldötte az állami adóhivatal a adók fejében se-

szedett germán bankjegyeket és azokat a Banca Nationala teljes egészében becserélte. A közönség is meg van elégedve a Banca Nationala eljárásával, mert csakis a kimondottan hamis bankjegyeket utasítja vissza.

Irodalom és művészet.

Nyilatkozatok a színészek.

A múltkor az Aradi Közlönyben cikk jelent meg, amely a színház válságával foglalkozva, higgadt, tárgyilagos hangon állapította meg, hogy a válságot nem egyedül a közönség és az igazgatóság okozta, hanem a színház néhány tagja is, akik aknamunkát folytattak Róna Dezső színházgátló ellen. Elismertük, hogy a direktciónak voltak és vannak hibái, de egyes színészek helyett, hogy támogatták a direktiót, ellene fordulnak és még jobban megnehezítik helyzetét. Ugyáztuk, hogy ezek az urak nemcsak a szerepeiket, hanem az újságközleményt sem tudják elolvasni. Legalább erre vall az a nyilatkozat, amelyet ma küldöttek hozzánk s amelyet utszéli hangja, személyeskedése és a szervezkedés idején eltanult frazeológiája miatt nem közlünk le, mert szélsőségesnek, durvának és a tényekkel ellentmondónak tartjuk. Olyanról nyilatkoznak ugyanis, amit az Aradi Közlöny nem is érintett cikkében s amit ha megírt volna, ugyancsak rossz színben tünénének fel a nyilatkozat aláírói. Megtehetnők azt, hogy személyesen megnevezzük a színházat ama tagjait, akik nemcsak boldogok voltak, amikor az igazgatót kellenellenesség érte, hanem mindenütt áskálódni kezdtek ellene. Egyelőre nem tesszük, mert nem akarjuk őket a személyeskedésben követni. Annnyit, mindenestre megjegyezzük, hogy a színészek jobban tennék a hírlapi polémia helyett, ha megtanulnák szerepeiket és rendszeren járnának próbára, hogy elfogadható előadásokat produkáljanak. Ne forgácsolják el tehetségüket a színpadon kívül, ne szövögessenek a személyeskedés lakácsorsóján intrikákát, mert bánt éri őket, ha nem tudják elviselni a nyilvános kritikát.

* A nyári szinkör heti műsora. Hétfőn: Mánás Miska, Győző Alfréd bucsuja. Kedden: Doktor ur, Győző Alfréd bucsuja. Szerdán: Budapesti kabarétársulat vendéjátéka. Csütörtökön: Budapesti kabarétársulat vendéjátéka. Pénteken: Timár Liza, Várnay Jenő bucsuja. Szombaton: Tatárjárás. Várnay Jenő bucsuja. Vasárnap d. u.: Nagy parkünnepély. Este a szinkörben: Kis lord. Vágó Béla vendéjátéka. Hétfőn: Rang és mód. Vágó Béla vendéjátéka.

* Várnay Jenő i. hó 29. és 30-ikán, péntek és szombaton este ugyancsak kibucsuik s az osztatlan szeretet a kiváló művész iránt abban nyilvánul meg legjobban, hogy bucsuestéire tömegesen válik meg jegyeit a közönség. Első este, pénteken Várnay Timár Lizában, egyik legkiválóbb szerepét, az öreg Timár, míg szombaton második este a Tatárjárásban Lohonyay tábornok szerepét fogja játszani.

* Vágó Béla, a budapesti Magyar Színház kitűnő tagját két esti vendégszereplésre kötötte le a színház igazgatósága. Első fellépte vasárnap este lesz a Kis lordban. Ezen pompás énekes vígjátékot már évek óta nem játszották az aradi színházban s így az előadás premierszámba vehető. Vágó Béla második fellépte hétfőn este a Rang és módban lesz. Mindkét Vágó-est rendes helyárrakkal lesz megtartva.

* Horváth Mici, a kiváló primadonna vasárnap este lép fel újra a szinkörben a Csárdáskirálynő c. operettben Sylvia szerepében.

A felségárulással vádolt ezredes.

(Tabódy Zsolt vallomása. — Szeged francia megszállása.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a szegedi hadosztálybíró megkezdte a felségárulással vádolt Tabódy Zsolt ezredes büntetésének tárgyalását. A főtárgyaláson Tabódy Zsolt nyugodtan mondta el vallomását. A proletárdiktatura érdekében a forradalmi végrehajtó bizottságot melléje rendelték. Ő nem volt ennek tagja, hanem őt is ellenőrizték. A végrehajtó bizottság arra akarta kényszeríteni, hogy támadja meg a megszálló francia csapatokat. Számolt azonban az eshetőségekkel és el akarta hártani az akciót. Ekkor Budapestre rendelték a Neuberger-különítményt, amely kihívóan viselkedett a franciákkal szemben. A franciák őt felszólították, hogy adja át a fegyvereket. A francia parancsnok kijelentette előtte, hogy ha nem adja át a fegyvereket, csapataival Ujszegedre vonul, onnan fogja lövetni a várost, amelyre még a szerengő katonákat is rúszabadítja. Ezt bejelentette a hadügyi népbizottságnak és március 26-án megkapta a parancsot Szeged kiürítésére. A direktorium már március 20-án automobilon ment el Szegedről. Tabódy másnap jelentette a francia parancsnoknak, hogy többé nem vezetheti a katonaságot, mert lemondott a parancsnokságról. Ő ugyanis abban a hitben volt, hogy a franciák átveszik a kormányzást és ezért mondott le a parancsnokságról. Szeged francia parancsnoka azonban ragaszkodott hozzá, hogy a katonai ügyeket Tabódy vezesse. Elmondotta ezután az ezredes, hogy a Szegeden megjelent proklamációkra Detre kormánybiztos

és Somogyi polgármester írták alá nevüket. Ő ilyeneket nem írt alá. Őt ilyenekről nem is tudott. Ő március 29-én reggel Szombathegyi ezredes kérelmére beszélt a tisztikarhoz és kijelentette, hogy a munka jegyében új világrend alakul, tehát ne politizáljanak, hanem dolgozzanak. Az elnök ama kérdésére, hogy viselt-e vörös gombot, Tabódy így válaszolt:

— Én csak a vörös sapkarózsát hordtam, ezzel a jelentéktelen jellel azt akartam elérni, hogy Pesten azt higgyék rólam, hogy az ő intencióik szerint járok el. Erre a látszatra azért volt szükség, hogy a kitűzött célt elérhessem. De Pestről negyven főnyi terrorcsapat érkezett titokban Szegedre, hogy a francia ezredet, Detre kormánybiztos és engem eltegyen láb alól. Egész csomó fenyegető levelet kaptam. Saját tisztjeimben sem tudtam bizni, mert nem is sejttem, ki van mellettem, ki ellenem.

Majd rátért Nágel ezredesnek és társainak letartóztatására. 1919. április 19-én egy főhadnagy jelentette neki, hogy Nágel ezredes lakásán ellenforradalmi tanácskozások fojnyak. Még aznap megtudta, hogy Nágel ezredesék tüntetőfelvonulást akarnak rendezni ellene. Detre kormánybiztos és Somogyi polgármester eilen. Később úgy értesült, hogy a tüntetőfelvonulás a franciák jóváhagyásával történik. Ő csak megbeszélte meghitt emberével az ellenforradalmi mozgalmat, de intézkedést ellene nem tett. Valótlanság az, hogy ő maga adta a parancsot Nágel ezredes és társai letartóztatására.

* Az e heti összes előadásokra jegyek a téli színház pénztáránál előre megvásárolhatók d. e. 10–12-ig és d. u. 3–5-ig. Esti pénztárnyitás a szinkörben fél 8 órakor.

* Fáy Blanka első fellépése vasárnap délután lesz, amely alkalommal a Kaméliás hölgy c. színmű fog színpadra lépni.

* Győző Alfréd bucsufellépte iránt városzerte óriási az érdeklődés. Hétfőn játsza el egyik legparádásabb szerepét, a Mánás Miskát, míg kedden a Doktor ur (Molnár Ferenc kitűnő vígjátékának) Puzsér szerepében fog végleg bucsút venni az aradi közönségtől. Előreláthatólag mindkét előadásban zsúfolt ház fogja a szeretett távozó művészt ünnepelni.

* Kabaré-esték 27. és 28-án. B. Marton Erzsébet, H. Szűcs Nelly, Sugár Teri, Z. Molnár, Harsányi és dr. Bródy Miklós együttes vendéjátéka szerdán és csütörtökön lesz a szinkörben. A nagyszerűen összeállított egyfelvonásosok, tréfák és magánszámok valósággal bámulatba ejtették a cluji (közönségi) közönséget, ahol már hetek óta óriási sikerrel szerepelnek s biztosra vehető, hogy az aradi közönség is kedden fogja méltányolni a budapesti vendégek művészetét és mindkét este meg fogja töltetni a szinkör nézőterét. A budapesti művészek műsorát, mely mindkét este különböző, külön írtárgason van hirdetve.

* Szenzációs új műsor az Urániában. Az Uránia válogatottan szép műsorszámait közt is szenzációt jelent az a négyfelvonásos kalandos történet, amelyet Barbarina címen mutat be vasárnap az Uránia. A darab egy gyönyörűen megírt mese keretében a legelragadóbb felvételek összetételéből áll, amelyeknek megragadó szépségét a szituációk és helyzetek bája tudja még csak fokozni. Egy élesen megrajzolt lélektani processzus játszódik le előttünk, amely képről-képre, jelenetről-jelenetre csak fokozza érdeklődésünket, hogy egy szerencsésen választott fordulattal teljesen kielégítsen bennünket. A darab, amelynek kiállítását maga a milliő szabia meg, amelyben lejátszódik, érdekességekben kifogyhatatlan. És a sikert mindennél inkább is biztosítja számára az a körülmény, hogy a főszerepben egy kiváló művész, Néma Alxia, oly ragyogó művészetet nyújt, amely feledhetetlen hatásokat vált ki a néző lelkeiben. A kitűnő kép vasárnap hétfőn és kedden megy az Urániában.

* Szerelme virága az Apollóban. Egy nagyhatású dráma kerül vasárnap bemutatásra az Apollóban, amely ugy meséjével, mint kiállításával messze kimagaslik a filmdarabok közül. A régi világok legendás élete vonul el előttünk, amely tele szépséggel, bájjal, az élet teljes kihasználásával, de amelyből nem hiányzanak a tragédiák sem. Ez a film Monzages Lillen tragédiáját öleli

fel, aki egy előkelő család utolsó tagja és aki szerelmes lesz Fernandba. Mikor egy unokafivéréhez akarják adni feleségül, felfedi a tényeket, hogy Fernandot szereti. Atyja rémülettel ismeri fel Fernandban természetes fiát s így a fiatalok boldogsága örökre fel van dűlve. Ekkor férjhez megy Lillen az unokafivéréhez, de a lakodalom éjszakai kádján megmérgezi magát. Szerelmes nem tudja ezt túlélni és a tengerbe ugrik. A tragédia megrázó erővel tárja fel két egymásnak rendelt szerencsétlen teremtes bűnhődését a szülők vétkeiért és beteljesíti a Monzages család végzetét. A gyönyörű kiállítású kép vasárnap, hétfőn és kedden megy az Apollóban.

Sztupka vallomása.

(Hüttner volt a kommün besugója.)

BUDAPEST. A Tisza-per mai tárgyalásán folytatták Sztupka alezredes-hadbíró kihallgatását, aki Hüttner vallomásáról nyilatkozott. Elmondotta, hogy elfogták Hüttner leveleit, amelyekben kioktatja Sztanykovszkyt, hogy miképpen valljon és hogyan vonja vissza előbbi vallomásait. Amikor a leveleket megmutatta Hüttnernek, indulatosan mondotta: „Tessék jegyzőkönyvbe venni, hogy ott voltam a gyilkosságnál.” Elmondotta még az alezredes, hogy Hüttner a proletárdiktatura idején Korvin-Klein besugója volt és számos vértanuhalál okozója. Valótlan az, hogy a katonai ügyészségen Hüttner kivételes bűnismertetőben részesítették.

Kun Béla milliőja.

(A jugoszláv kommunisták pénzt kaptak a volt népbiztosától.)

BELGRÁD. A szerb régensherceg ellen elkövetett merénylet ügyében Moizes Józsefet újból kihallgatták és szembesítették a kommünista képviselőkkel. Moizes fenntartotta előbbi vallomását és újból részleteket mondott el, amelyekét még nem hoznak nyilvánosságra. Kovacsevics képviselővel való szembesítés alkalmával Moizes a képviselő szemébe mondotta, hogy résztvett az ujvidéki terrorista komité ülésén, amelyen a merénylet végrehajtását elkövették. Kovacsevics ráordított Moizesre: „Semmi-rekelő hazug!” A szembesítés végén Kovacsevics kijelentette, hogy nem is ismeri Moizest, aki azonban megmaradt ama állítása mellett, hogy ismeri a kommünista képviselőt. Végül is Kovacsevics bevallotta, hogy részt vett az ujvidéki szervezet ülésén, de nem tudta, hogy ez a szervezet a terrorista komité. Egyébként a kommünista eszméket mindig lojális eszközökkel akarta érvényre juttatni. Moizes kijelentette hogy ez nem igaz, mert a lojális párt vezetője Markovics Laza volt. Kovacsevics mindig illojális hangon beszélt és erőszakos eszközöket akart felhasználni arra, hogy a bolsevizmust a jugoszláv királyságban érvényre juttassa. Dibicsliki János munkás elmondotta, hogy pénztárosa volt az ujvidéki terrorista komitének és mint ilyen állandóan Budapestre a magyar tanácsköztársaság népbiztosaihoz utazott. Kun Béla-

tól propaganda célokra és fegyverek beszerzésére egy millió 200 ezer koronát kapott. A pénzt a kitűzött célokra fordították.

Hatszáz letartóztatás.
(Szigoru rendszabályok a kommunisták ellen.)

ZAGRÁB. Draskovics Milorád volt szerb belügyminiszter meggyilkolása miatt Zágrábban 600 embert tartóztattak le.

BELGRÁD. A Draskovics volt belügyminiszter elleni merénylet miatt a minisztertanács elhatározta, hogy a kommunisták ellen a legszigorubb rendszabályokat fogantatosítja és az államellenes lapok ellen a legszigorubb jár el. Draskovicsot ma délelőtt az állam költségén nagy pompával temették el.

Negyedmillió sikkasztás.

(A trieszti magyar konzulátus családja.)

BUDAPEST. A főkapitányság táviratot kapott a trieszti magyar konzulátustól, amelyben bejelent, hogy a konzulátus visszavándorlási osztályának egyik hivatalnok, Somló József negyedmillió koronát sikkasztott és megszökött. A kellemes modoru és megnyerő fellépésű Somló József, mint kereskedelmi alkalmazott került néhány hónappal ezelőtt Triesztbe. Üzleti összeköttetései révén érintkezésbe jutott a magyar konzulátussal, ahol néhány hét múlva hivatalnokként alkalmazták. A konzulátus megbízott benne és rábízta a külföldi hatóságokkal való pénzügyi kapcsolatok sokat. Három hónappal ezelőtt negyedmillió koronáról szóló csekkel kapott kézhez, hogy utazék Villachba és az ottani osztrák államvasuti igazgatósággal számoljon el. Somló elutazott, de két napig nem jött róla hír. Megtudták, hogy a csekket Villachban beváltotta, de az elszámolást a vasutigazgatósággal nem teljesítette. Hamarosan kiderült, hogy Somló becsapta a trieszti magyar konzulátust és megszökött. Kiderült az is, hogy a visszavándorlók kárára is több visszaélést követett el. A budapesti rendőrfőkapitányság körözlevelet adott ki Somló József ellen és a körözölevél adatait táviratilag a világ valamennyi rendőrségéhez megküldte.

Windischgrätz betörője
(Aki tíz milliót lopott össze.)

Nemrégiben megirtuk, hogy Windischgrätz Lajos herceg lakásába betörték és onnan három millió korona értékű arany- és ezüsttárcákat és szelencéket vittek el. Ma azt táviratozzák Budapestre, hogy a herceg betörőjét Szabó Márton személyében Szegeden elfogták. Szabó a kihallgatás során elmondta, hogy amikor behatolt a herceg lakásába, megdöbbenve látta, hogy Windischgrätz a pamlagon alszik és mellette van a revolvere. Ő a fegyvert magához vette, mint az előszobába, ahol lármát csapott, mintegy próbaképpen, hogy felébred-e? Miután látta,

hogy a herceg mélyen alszik, felfeszítette a vitrint és zsebeit telerakta értéktárgyakkal.

BUDAPEST. Szabó Márton, Windischgrätz herceg betörője gyilkosság és rablás miatt 15 évi fegyházra ítélt fegyenc, aki meg-

szökött a fegyházból. A hercegtől három millió korona értékű értéktárgyat, másoktól hét milliónyt rabolt össze. Most már nyugalomba akart vonulni. Szeged környékén egy villára alkudozott, hogy ott letelepedjék.

Eladták a vasutnak a panama-olajat.

(Panamázott olajon nincs áldás.)

A lapok hasábjain annakidején nagy port vert fel az aradi vasuti olajpanama ügye. Emlékezetes még, hogy ez ügyvel kapcsolatban több magasabb pozícióju vasuti tisztviselő letartóztatását kérte az aradi vasutigazgatóság. A vizsgálat, amelynek lefolytatása hosszú hónapokat vett igénybe, meghozta a váddal illetett vasuti tisztviselők szabadlábrahelyezését, egyben a tulajdonosoknak visszaadta a rendőrség a lefoglalt nagymennyiségű olajat is. Itt és ezzel a visszaadott olajjal kezdődik az újabb olajpanama. Az ügynek egyik főszereplője W. közismert aradi ügynök volt, akivel szemben az ügyészség, miután bebizonyosodott, hogy neki az olaj eredetéről tudomása nem volt és csak közvetítéssel foglalkozott, elejtette a vádat. A vád alól való tisztázás alkalmával W. visszajutott a tulajdonát képező tíz hordó olajhoz, amelyre a legsürgősebben vevőt kívánt szerezni. Ez azonban sehogysem sikerült és hogy mégis tudjon rajta, az aradi vasutigazgatóságnak kínálta az olajat. A vasut azonban ismerve a dolog hiteles eredetét, visszautasította W. ajánlatát. A szerencsétlen ügynök pedig ekkor már erővel pénzhez akart jutni és ezért egy ismert aradi műszaki kereskedő-

nek adta az eladás jogát. Történt pedig ez azzal a feltétellel, hogy a műszaki kereskedő a kapott pénz felét köteles W-nek átadni. A kereskedőnek sikerült eladnia a 13 ezer lei értékű olajat a vasutnak 34.500 leiert, amely összeg tekintélyes részét tényleg eljuttatta W-hez. Most kezdődik a kereskedő és W. pechje. Egy vasuti hivatalnok ugyanis szem- és fültanuja volt annak a jelenetnek, amjén egy nyilvános helyiségben W. őszinte hálaalkodását fejezte ki a kereskedőnek és hajlandónak mutatkozott egyben még nagyobb összeget is rendelkezésére bocsájtani. A vasuti hivatalnok azonban ekkor már értesítette az aradi üzletvezetőséget a hallottakról, aminek az egyenes következménye az lett, hogy a vasutigazgatóság egy szép júniusi délelőtt magához hívatta a kereskedőt és a megvett olaj azonnali visszaszállításával szemben a 34.500 lei visszaadását követelte. A kereskedő ügyfélszék tisztában volt a dolog komolyságával és hajlandónak mutatkozott visszatéríteni a teljes összeget, amelynek egy részét 24 ezer lei értékben ott helyben le is szurkolt. A hátralékos 14.500 leit pedig szeptember 1-ig írásbeli kötelezettség alapján köteles visszafizetni.

Károly exkirály Svájcban van.

(Egy kis börzei manőver.)

Az Aradi Közlöny budapesti távirat nyomán megírta, hogy egy londoni lap értesülése szerint Károly exkirály ismét elhagyta Svájcot és Magyarországra felé vette útját. A távirat beszámolt arról is, hogy a svájci hivatalos körök mit sem tudnak arról, mintha az exkirály elhagyta volna Svájc területét. Egy berni távirat most leközi a svájci távirati iroda jelentését, amely megállapítja, hogy Károly exkirály még mindig a Kuder mellett levő Hartensteinban időzik. Az exkirály Svájcban való távozását és Magyarországra felé való utazását a londoni Daily News röpitette világgá.

BUDAPEST. A Károly exkirály magyarországi utazásáról kolportált külföldi híresztelések célzatosak s részben politikai, részben gazdasági hátterűek. A bécsi tőzsdén tegnap kifüggesztették a jelentést, hogy az exkirály Budapestre érkezett. Erre a magyar korona kurzusában természetesen nagyobb fokú hanyatlás állott be. A magyar kormány a híresztelésekkel szemben ismételten rámutat arra, hogy a királykérdést annak minden személyi vonatkozásával kikapcsolta és ehhez a pártok is ragaszkodnak.

Új rendszerű motorcsolnak.

(Aradi iparművész találmánya.)

Érdekes kérelem fordult Czeiler István aradi asztalosárugyáros Gritta Ovidiu rendőrprefektushoz. A butorgyáros fia, Czeiler Jenő iparművész új rendszerű motorcsolnakot konstruált és kérte a rendőrprefektust, hogy engedje meg a csolnak üzembehelyezését a Maroson. Gritta rendőrprefektus jóakarattal hallgatta meg a kérelmet és nemcsak megadta az engedélyt, hanem kijelentette, hogy személyesen is résztvesz a csolnak vizrebocsájtásánál. Czeiler Jenő iparművész félesztendeig dolgozott a motorcsolnak elkészítésén és az egészet az utolsó szegig maga állította össze. A csolnak a különböző típusú motorhajók összes előnyeit egyesíti magában. Hét méter hosszú, másfél méter széles és tíz személy befogadására alkalmas. A motorcsolnakot holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor a hatóság képviselőinek jelenlétében próbálják ki. Résztvesznek a próbán Herling Gyula városi mérnök, Hahn Lajos folyamtmérnökségi főtanácsos, Ketterer József és Molnár László az Astra Romana gyár igazgatói.

A volt képviselő családja

(Az orvos szélhámossága.)

Az Aradi Közlöny budapesti jelentés alapján megírta, hogy Landauer Béla volt képviselőt elgázolta a villamos és azóta súlyos betegen a Rókus-kórházban fekszik. Landauer balesetét egy szélhámos csalásra használta fel. Egy dr. Markovics nevű fiatalember beállított Landauer lakására, ahol orvosnak mondta magát és közölte Landauernél, hogy férjét sürgősen a Faszor-szanatoriumba kell szállítani. A volt képviselő felesége beleegyező nyilatkozatot íratott alá. Landauerné férje több holmiját egy bőröndbe csomagolta. A fiatalember azután eltávozott. Negyedóra múlva valaki telefonon arra kérte Landauer nejét, siessen a Rókus-kórházba, hogy férje elszállításánál jelen lehessen. Az asszony azonnal eltávozott hazulról. A fiatalember nemsokára egy kisfiu kíséretében újra megjelent a lakásban, ahol a cselédek gyantlanul átadták a bőröndöt, amelyben tízezer koronát érő ruhanyomja volt. Landauerné a Rókusban megtudta, hogy csalásnak esett áldozatul, visszasietett lakására, de az állítólagos orvosnak és a bőröndnek már nyoma sem volt. A rendőrség keresi a furfangos csalót.

Ékszeresempész porosz herceg.

(Megtalálták a kincseket.)

BERLIN. A porosz pénzügyminiszterium egy év óta keresi Frigyes Lipót porosz herceg ékszereit, amelyek rejtélyes módon eltűntek Németországból. Most kiderült, hogy a herceg ékszereit Bernbe vitte s ott letétbe helyezte az egyik banknál, amelyet felhatalmazott az ékszerek eladására. Német szakértők véleménye szerint az ékszerek fémértéke 550 ezer svájci frank. Az ékszereket most lefoglalták a svájci banknál, amely azokat a porosz pénzügyminiszter számára megőrzi. Az ékszerek biztosítékul szolgálnak a herceg svájci adósságaiért. Még nem állapították meg, hogy milyen uton sikerült az ékszereket Svájcba csempészni.

A valutázó bankigazgató.

(Pck Marcell megbüntetését kívánják.)

BUDAPEST. A különböző valutaügyletek miatt vizsgálati fogásban levő Pick Marcell bankigazgató ügyében dr. Kovács Miklós vizsgálóbíró megkezdte a sértettek előzetes kihallgatását. Eddig a vizsgálóbíró körülbelül husz károsultat hallgatott ki, a kik egyértelműleg azt vallották, hogy Pick Marcellnek azzal a határozott rendeltetéssel adták át nagyobb összegeket, hogy azokkal külföldi átutalások átjuttatásait teljesítsen. A bankigazgató azonban a megbízatásnak nem tett eleget. A sértettek közül többen Pick Marcell megbüntetését kívánják és csak kevés azoknak a száma, kik a büntető eljárás folytatását és a bankigazgató megbüntetését nem kívánják.

HIREK.

— Amerika különbékéje Németországgal. London. Az antant képviselői tárgyalást folytattak az Egyesült-Államoknak Németországgal való békekötéséről. Az antant képviselőivel közölték Amerika elhatározását, hogy Németországgal külön békét köt. Az új békeszerződés határozataiban Amerika a versaillesi béke megállapodásainak nagy részét elveti.

— A határmegállapító bizottság ülése. Páris. A nagykövetek tanácsa az osztrák-magyar határmegállapító bizottság üléseit július 27-re tűzte ki.

— Francia-lengyel titkos szerződés. Róma. A lapoknak azt jelentik Varsóból, hogy létrejött a titkos francia-lengyel szerződés. Eszerint Lengyelország kötelezi magát, hogy 600 ezer főnyi hadsereget tart fenn, amelynek költségeihez Franciaország naponta és fejenként egy arany frankkal járul hozzá. A felszülézi kérdés kedvező megoldása érdekében Lengyelország a franciáknak bányakoncessziókat ad.

— Új választások Angliában. London. Henderson, az angol munkáspárt vezetője kijelentette, hogy ha az irekkel nem sikerül a meg egyezés, Angliában új választások várhatók.

— A Budapesti letartóztatott híriapírók. Budapest. A bécsi magyar lapok tudósítása miatt letartóztatott újságírókat és társaikat, akiknek névsorát már közöltük, tegnap este átkísérték az ügyészségre. A letartóztatottak felett gyorsított eljárással fognak ítélni. Ebben az ügyben még más letartóztatások is várhatók.

— Beniczky Ödön kihallgatása. Budapest. A királyi ügyészség napok óta kihallgatja Beniczky Ödön nemzetgyűlési képviselőt az általa a nemzetgyűlésen szózatott régi atrocitásokról.

— Az angolok Helgolandot akarják. London. Az angol kormány komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy Helgolandot Angliának szerezze meg.

— A Tótföld városai. Prága. A cseh kormány most teszi közzé a Tótföldön megejtett népszavazás eredményét. Eszerint Szlovénzko városai lélekszámban a következők: Pozsony 93.329, Kassa 52.000 Nyitra 19.107, Érsekújvár 19.024, Komárom 17.680, Nagyszombat 17.652, Eperjes 17.581, Rózsahegy 14.230, Selmezbánya 13.249, Losenéz 12.604, Iglió 11.207.

— Hetven pályázó — ötven állásra. Dr. Robu János főpolgármester július hó elején ötven városi állás betöltésére pályázatot hirdetett. A pályázat határideje tegnap járt le és 70 pályázat érkezett. A főmérnöki állásra Herling Gyula városi főmérnök helyettes pályázott. A főjegyzői állásra dr. Luppá György volt dicsőszentmárci polgármester és Lucaciu Lajos városi tb. főjegyző, az első kerületi helyettes elöljárói állásra pedig Dolga Imre nyújtotta be pályázatát. A Kulturpalota könyvtárosa állására nem érkezett pályázat.

— Betörték Ferenc Ferdinánd sirbolyájába. Bécs. Artstettenben betörték abba a templomba, amelyben Ferenc Ferdinánd és hűvese nyugszók. A börtört két gépész követte el, akik százezer korona értékű templomi szelvényt szedtek össze. Mindkettőt letartóztatták.

— Notárius csempész. A határrendőrség ma beszállította az aradi ügyészségi fogdába Csikós Terézt, akit már több esetben jogtalan határátlépésen és csempészésen értek. Őgyét legközelebb veszi tárgyalás alá a törvényszék csempész bírósága.

— A talált gyűrű. Még az elmúlt év júliusában történt, hogy egy rendőr a Neptun-fürdőben egy vörösköves arany gyűrűt talált. Tekintve, hogy ennek egy éve már elmúlt, s amennyiben a következő három napon belül nem jelentkezik a gyűrű igazolt tulajdonosa, egy kuriai döntvény alapján a gyűrűt a megtaláló rendőr kapja meg.

— A furfangos hadüzeveg. Körbekerbe a nézőtérre, Tessék a ruhát rendbehozni. Lábak a korzón, Lepedőben láttalak meg... Purgót neki, Éljen a szerelem, Az öközött külső, Fügycimes anya, A kibicekről, Kemény probléma, Ipart pályára, stb. című szenzációs cikket közöl a népszerű „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— Eladott aradi ingatlanok. Stuhl Ferencné eladta a Strada Virginia Horan (Erzsébet-utca) 7b. sz. házat és Strada Joan Weitzer 6. sz. üres telket 40000 leierért Komócsi Albertnek. — Tritthaller Ferenc eladta a Str. Colonel Paulian (Fábián László-utca) 3. sz. házat 80000 leierért Szilágyi Manó és nejeinek. — Wiederman Vilmos ajándékba adta Calei Radnei (Radnai-ut) 11. számú házat 32000 leierért Krátf János és nejeinek. — Özv. Lukács Györgyné és tulajdonostársai eladták a Str. Oiluz (Dilis-utca) 125. sz. házat 18500 leierért Farakas Lajos és nejeinek. — Wallinger István eladta a Str. Spiru Gheorghiu (Akác utca) 5. sz. házat 24000 leierért Szeibert Péter és nejeinek. — Belházy Gyula és neje eladták a Str. Mihai Cogalnicesanu (Mikes Kelemen-utca) 36—38. sz. házat 140000 leierért Sukösd Miklósnak.

— Megjelent az új behozatali vámtarifák magyar fordításban. Göngyösy-táblázzattal. Független: A behozatali vámtarifák alá eső áruk jegyzékével. Kapható: Klein hírlapirodában és annak utcai raktárainál.

— Mindennemű porcellán, ezüstöt, szőnyeget és lakásberendezést vesz és elad Salon Artistipue Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. sz.

— Bélyegárúsítók engedélye. A postai igazgatóság közli: Felköttem a postai értékgyarúsítók, kik erre engedéllyel bírnak, hogy a legrövidebb idő alatt a régi engedélyt — 2 leier pénzügyi és 25 banli segélybélyeggel együtt — hozzák be a postahivatal pénztárába, mert új engedélyek lesznek kiadva. Megjegyzem, hogy az új rendelet szerint a jutalék 3% lesz, segélybélyeg után pedig 2%.

— Köszönöt. Az aradi „Fehér Kereszt” Gyermekevédő-Egyesület nevében ezúton mondok hálás köszönöt az ingyen rendelők és tejkonyhánk felszerelésére f. hó 17-én rendezett park-ünnepély népszerű „Adományozónak”, a helyi hatóságoknak, sátorvezető úrhölgyeknek, a fardhatatlan választmányi hölgyeknek, akik a nemes cél érdekében voltak szívesek közreműködni, valamint Arad város népszerű közönségének, kik részvételükkel a szép sikerhez hozzájárultak. Lacza Endréné, elnöknő.

— Házasság. Ungár Dusl és Szász Ferenc okleveles építésmérnök házasságot kötöttek.

— Korpakiosztás. Értesítjük az állat-tartó gazdákat, hogy járataik felmutatása mellett a Közélemezési hivatalban korpát és konkolyt kaphatnak. Közélemezési hivatal.

— Fogászati köfökből. Mint értesülünk, Halmos Gyula jól ismert fogász tanulmányútra külföldre utazott.

— Temesvár—Arad válogatott labdarugó mérkőzés iránt, amely vasárnap d. u. 6 órakor AAC pályán lesz megtartva, igen nagy az érdeklődés. Jegyelővétel szombaton 6 óráig a Maidu cégnél és vasárnap d. e. 10 óráig fél 12-ig az összes jegyek (diák és állójegek) a sporttelepi pénztárnál. D. u. pénztár nyitás fél 3 órakor.

— Atulások Magyarországra és Ausztriába stb. a legelőnyösebben eszközöl Lloyd Bank Arad, Minorita templommal szemben.

A külföldi követelések.

(Aradi pénzügyi bizottság memoranduma.)

Megirta az Aradi Közlöny, hogy a román állampolgároknak Magyarországgal és Ausztriával szemben fennálló követeléseit bejelentésére vonatkozó miniszteri rendelettel nemcsak a közönség, hanem a pénzügyi szakemberek sincsenek teljesen tisztában. Tegnap az összes aradi pénzügyi vezetők vezetői értekezletre gyűltek össze és alaposan megtárgyalták a miniszteri rendeletet. De mivel abban minden kérdés teljesen tisztázva nincsen és a pénzügyi szakemberek úgy találták, hogy a bejelentési határidő, amely e hó 25-re van kitűzve, nagyon rövid, memorandumot készítettek, amelyben a bejelentési határidejét augusztus 5-ikébe kérik megállapítani. A memorandumban foglalkoztak a rendeletnek ama pontjaival is, amelyek még nincsenek teljesen tisztázva és azt kérték, hogy ezt a nagyfontosságú kérdést részletesen és világosan publikálja a pénzügyminisztérium. A pénzügyigazgatóság az aradi pénzügyi szakemberek memorandumát felterjesztette a pénzügyminiszterhez.

Nyugdíjasok esküje.

A polgármester a következő hirdetményt adta ki: Az államhoz hasonlóan a város is módot kívánván nyújtani azon nyugdíjasainak, kik ezideig esküt nem tettek s ennek folytán nyugdíjigényüket beszűntetve lett, az eskü letelésére. Lakcim hiányában tehát ezúton hívom fel mindazon városi nyugdíjasokat, kik eddig a román államnak hűség esküt nem tettek, miszerint folyó hó 31-ig bezárólag az eskü letétele céljából a hivatalos órák alatt hivatalomban jelentkezzenek. Dr. Nedelcu.

Az állampénztár felhívja mind azon állami nyugdíjasokat, akik ezideig valamely idegen állam terhére élveztek nyugdíjikat, hogy nyilatkozzanak az iránt, irásban, miszerint továbbra is azon állam terhére óhajtják-e élvezni nyugdíjukat. Az irásbeli nyilatkozatot az aradi királyi állampénztárhoz folyó hó 31-ig annál is inkább nyújtják be, mert ellen esetben augusztus 1-étől már nyugdíjukat nem fogják megkenni. Az irásbeli nyi-

latkozatot a polgármester, illetőleg a politikai hatóság útján állíttassák ki, illetve láttamoztassák.

Angol férfidivat.

A divat alapján véve művészi folyamat, mely egyesíti a szépet a használatossággal, megengedi a rendes és szükséges változásokat és mint minden más művészet, alig észrevehetően halad előre, úgy mint a hogy például a zene vagy festészet fejlődik az idők folyamán.

A zene mestereinek alkotásai a színházakban és hangversenytermekben, a festők művei a tárlatokban kerülnek bemutatásra, a divatművészet remekei pedig főképp a versenytereken és nagy sportünnepélyeken látnak napvilágot. Azon helyek között, hol különösen a férfidivat fejlődésére döntő és irányára határozott befolyást gyakorló újdonságok láthatók, az angol versenyterek és sport Match-ek állnak első helyen. Oda folytak a vezető divatforrások patakjai és ott egyesülnek azzá a hatalmas áradattá, amely az egész művelt világot elárasztja. A divatban vezető szabóknak és divatárusoknak, ugyancsak divatosságokról ismert és elismert társaságheli hölgyek és urak találkozóhelyei ezek a pályák, hol szép és szebb, kedves és csodálatraméltó, új és kevésbé új ruhákban pompáznak. Minden előkelő szabónak, szabónőnek és divatkereskedőnek jelen vannak ott a maga női és férfi modelljei. Ezeket szemmel tartják és állandóan kísérik a kiküldött hírlapi és üzleti riporterek, hogy a közönség tetszésnézését lássák és dicséret felhangzását épp úgy mint a suttagó vagy a hangos kritikát hallhassák. Az így szerzett — egészen az életből merített — tapasztalatok nyomán szinte magától alakul ki azután a minden részében tökéletes, több eszméből egyetlen egy vezető formává tömörült legújabb divat.

A június második felében lejajlott Hurlingham-i Polo-Matche en és a Royal Ascoti löversenyen a háború kitörése óta ezidén először bontakozott ki ismét az a nagyszerű látványosság, mely az ott megjelent, százazrekre tehető közönséget fényével és régen nem látott pompájával elragadta és melyen az angol királyi családon kívül az egész angol arisztokrácia résztvett.

Minket nem érdekel a mérkőzés és verseny, figyelmünket csupán a Divat tartja lekötve és mert egyelőre nem lehetünk még oly szerencsések, hogy a helyszínen szerzett benyomásokból alkothassuk meg magunknak a jövő divat képét, meg kell elégednünk azzal a szakavatott értesítéssel és eredeti felvétellel, mellyel egyik londoni barátunk kérésünkre szolgált. Természetes hogy az angol ember „modelljeit” — régi szokásához híven — a királyi család tagjain és elsősorban a királyon keresi, ki selyemmel borított reverű fekete redinszurke gothán (1) jelent meg. Szárnyas gallér, kemény eleű fehér ing, matrözcsomóra kötött világos nyakkendő, ötétszurke bőrkésztyű, cilind, hajlított fogóiu esernvő (1) és fehér

gomblyukvirág egészíti ki öltözökös konzervatívizmust eláruló és a mai divatot tagadó, de részleteiben remek versenytéri ruháját.

Összeállításban és divatosság szempontjából királyi atyjának tolettjétől teljesen eltér a Walesi herceg végtelen eleganciát sugárzó versenytéri öltözete. Fénytelen fekete szövettől varrott, szegett széli zsaket-et viselt, melynek alja elől mérsékelten kivágott szárnyakkal vonul hátrafelé. Az alj a lábikrák közepénél alig ér lejjebb és az egy gombra záruló kabát merész vonalakkal rajzolja meg hercegi viselőjének kissé telt, de sportedzett formáit.

A mai divattól teljesen eltérő, de párisi el-brangu üzletekből már ismert nagy kihajtású szárnyas gallért viselt. A gallér szárnyai nincsenek levasalva, hanem úgy néznek ki, mintha a herceg tulmagas, zárt álló galériának végeit erősen kihajlította volna. Ezt a formát már a múlt télen viselték Londonban a frakk öltözethez és bizonyos, hogy nagy kényelmet biztosító szabása miatt a jövő téli idény esti alkalmain mi is találkozni fogunk vele. A fekete zsakethez, vékony, fehérsávós fekete nadrág és fekete mellény járul. Kiegészítő részei ezen zsaket-öltözethez: fehér batist ing, világos csokor-nyakendő, cylinder (széles szalaggal), fehér selyemzsebkeendő a szivarzsebben, hajlítót végű bambusz sétatálcá, karikaverettel, fűzős sevró cipő világosszürke posztóbetéttel és fehér gomblyukvirág.

A walesi herceg mindig mosolyog. Környezetével és a neki bemutatott személyiségekkel keresetlen közvetlenséggel érintkezik. Minden mozdulata, módja és szokása magyatyjára emlékeztet, kitől a testi elegancia mellett az öltözködési elegancia varázsát is örökölte.

Az angol férfidivat sokat várhat a walesi hercegtől, mert gyönyörű, szabályos természetű tökéletesen érvényesül minden ruha, mely az ő finomult ízlése szerint készül és mert minden jel arra vall, hogy a választékos öltözködés iránti szeretetből sok olyan új eszmével fogja gazdagítani a divatot, mely az angol férfidivat állandó világralmának fenntartására alkalmas.

Mangold Béla Kolos.

Az emberi szem ereje.

(Energia a tekintetben.)

Ha a technika valamilyen új fölfedezése még csodálatra tudna bennünket bírni, a „Daily Mail“ technikát rovatának egy híradása bizonyára új mirakulum erejével hatna reánk. A „Daily Mail“ műszaki munkatársa egy kis hírből elmondja egy új készülék fölfedezését, amelynek segítségével az emberi tekintetből kiáradó energia nemcsak felfogható, hanem újra erőenergiává és mozgássá változtatható át. Az új készülék elektronszkophoz hasonló. Ha egy szemlélő mereven néz az elektronszkóp fényérzékeny lemezére, az rezgésbe jön s így jelzi, hogy a szem tekintetének sugarai mechanikus hatást váltanak ki. Az elektronszkóp fölralálója, egy angol egyetemi tanár, most még merészebb föladatak megoldására gondol s nem tartja a „Daily Mail“ szerint lehe-

teltennek, hogy sikerülni fog mechanikus uton azokat az éterrezgéseket is fölfognia, amelyeket az emberi gondolkodás folyamata az éterhullámokban kivált. Ha az angol mérnöknek csakugyan sikerülnie ezt a lehetetlennek látszó föladata megoldani, ez azt jelentené,

hogy a gondolatfölvásás s gondolatátvitel szigoruan természettudományos alapon, mechanikai uton kivihető. Egyelőre azonban e föladata megoldása inkább a Wells-féle fantasztikus regények képzeletbeli birodalmába, mint a valóságok világába tartozik.

Csak hatvan napon belül vehető fel Aradon a letét.

— Rendelet a bírói letétekről. —

Nagyfontosságú rendelet érkezett ma délelőtt az aradi királyi járásbíróshoz. Az aradi állami adó hivatal átiratban közölte a királyi járásbíróssággal a bucarestii kormányának a bírói letétekről szóló rendelkezését. A rendelet kimondja, hogy a bírói letéteket a feloldásról számított hatvan napon belül kell felvenniük a feleknek. Aki hatvan napon nem veszi át a letétet, az többé nem is kaphatja azt meg az aradi állampénztártól, mert az

adóhivatal a betétet a terminus lejártával Bucurestibe küldi. A rendelet szerint a 61-ik napon már csak külön kérvénnyel lehet a pénzt felvenni. A kérvények a miniszteriumhoz címzendők. A rendelet legvégül azt is közli, hogy a miniszterium az ily irányú kérvényeket köteles tíznapon belül elintézni. A rendeletnek annyiból is inkább nagy fontossága van, mert mind a mai napig a bírói letétek átvétele nem volt időhöz kötve.

LEGUJABB.

a halálos seb.

Budapest. Hegedüs Lóránt magyar pénzügyminiszter nyilatkozott a Magyar Hírlap munkatársa előtt az ellene elhangzott osztrák támadásokról. A neki tulajdonított kifejezéseket nem tette, csak annyit mondott, hogy ha Ausztria Nyugatmagyarországot elveszi, halálos sebet üt a Magyarországgal fennálló békés jóviszonyán. Azt is mondotta, hogy mindkét ország agonizálva a porban hever. A halálóknak kimélniök kell egymást. Semmiféle szélsőséges kijelentést azonban nem tett. Ennek valószínűsége ellen szól az, hogy 22 évig a gazdasági közösség mellett küzdött.

Dunai központi kikötő.

Budapest. Az angol Duna-flotilla Budapestre érkezett. Látogatásának az a célja, hogy a Dunát a kereskedelmi hajózás szempontjából tanulmányozza és az angol kereskedelem és tőke érdeklődését a Dunára terelje s főképen a magyar szakasz kihasználására hívja fel a figyelmet. A központi kikötőt valószínűleg Budapesten építik fel.

Károlyi megint válaszol.

London. Gróf Károlyi Mihály a Daily Heraldban válaszol herceg Windischgraetz Lajos vádjaira. Károlyi kijelenti, hogy az antant-hatalmakhoz akart fordulni, hogy a rája vonatkozó okmányokat hozzák nyilvánosságra.

Közgazdaság.

A dollár legmagasabb kurzusa.

Julius 23. Zürichi nyitás: Berlin 797, New-York 608, Milano 2690, Prága 790, Budapest 185, Zágráb 365, Bucuresti 830, Varsó 32, Bécs 78, osztrák lebélyezett korona 80.

Budapesti magánforgalom: Dollár 330, márka 432, leu 452, sokol 426.

Bécsi magánforgalom: A dollár a külföldön még sohasem ért el oly magas kurzust, mint ma. Dollár 860, márka 1125, leu 1150, magyar korona 262, sokol 1100, lengyel márka 42,5, lira 33,20, dinár 2000,75.

— Meghívó. A „Pankotai Népbank Részvény Társulat“ 1921. évi augusztus hó 2-án határozat képtelenség esetére augusztus hó 14-én délelőtt 11 órakor az intézet saját helyiségében tartandó XXXVIII-ik évi rendes közgyűlésére a t. c. részvényeseket az

alapszabályok 57. §-ának figyelembe tartása mellett tisztelettel meghívja. Pankota, 1921. július hó 23-án. Az Igazgatóság. Tárgyszózat: 1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő 2 részvényes kijelölése. 2. Az 1920. évi zárószámadások és jelentések bemutatása, a mérleg megállapítása, határozathozatal a nyereség felosztása iránt és a felmentvények megadása. 3. 6 igazgatósági és 4 felügyelő-bizottsági tag választása 3 évi időtartamra. 4. Netaláni indítványok az alapszabályok 64. §-a értelmében 57. §. Szavazatképes részvényes tagok azok, kiknek részvényei a közgyűlés megtartása előtt legalább 14 nappal a társulat részvénykönyvébe saját nevükre bejegyezve s a közgyűlést legalább 1 órával megelőzőleg az intézet pénztáránál, esetleg más nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál, vagy közhatóságnál letételtették s az letétjeggyel igazoltatik.

64. Ha valamely részvényes a közgyűlésen önnálán óhajt indítványt tenni, szükséges, hogy azt írásban s legalább 15 nappal előzőleg az igazgatósághoz terjessze.

Hadikölcsönkötvényekről szóló nyugták és háboru előtti bélyegzett kötvények kiadása.

Az aradi állampénztár földszint 16. számú szobájában a hadikölcsönkötvények átvételéről szóló nyugták — a háboru előtti lebélyegzett kötvények és az ezekre vonatkozó bejelentések a következő sorrendben adatnak ki: f. hó 20-án: akiknek neve, vagy amely község vagy körjegyzőségnek a neve A. B. C. betűvel kezdődik. 21-én D. E. F. 22-én G. H. I. 23-án K. L. M. 25-án N. O. 26-án P. R. 27-én S. 28-án T. U. 29-én V. Z. 30-án az elmaradtak. D. e. 8—2 óra között a községek és körjegyzőségek — d. u. 4—7 óra között az aradi lakosok kapják ki. Vidékiek személyesen nem vehetik át. Az aradiak személyazonosságuk igazolása és az érték — kötvény minőségének bemondása mellett.

Szerelmi tragédia

a strandon.

(Két gazdátlan ruha a kabinban.)

Tegnap este nagy riadalom volt a katonai strandon. Este az összes vendégek távozása után a szokás szerint a fürdőszolgák átvizsgálták a kabinokat, hogy az esetleg otfelejtett tárgyakat magukhoz vegyék és átadják a fürdőigazgatóságnak. Egyszerre az egyik szolga berohant a fürdőigazgatóhoz és jelentette, hogy az egyik kabinban egy női ruhát találtak. Természetesen mindenki szerencsétlenséget gyanított. A fürdő alkalmazottai már szinte elképzeltek, amint a ruha tulajdonosa az élethez ragaszkodva, a habokkal küzd és egyszerre csak erejét veszítve, lebukik a víz alá. Javában tanácskoztak, mikor egy másik fürdőszolga jött és egy férfiöltönyt hozott, amit egy másik kabinban talált. Most már világos volt az eset. Szerelmi öngyilkosságról van szó. Két életunt szerelmes próbált vigasztalást keresni a hullámokban. Előszedték a mentőszerszámokat. Csákányokkal kezdtek kutatni a víz fenekét, hogy a szerencsétlenek holttestét felszínre hozzák. Hiába való volt minden munka. Közben beesteledett. Már nem is látták a derék életmentők és végtére is bele kellett nyugodniok abba, hogy másnap reggel folytatják a keresést és a rendőrségnek bejelentik az esetet. Már épen távozni akartak, mikor a vári fasor felől megjelent szorosan összesimulva egy fiú és egy leány: a kabinban felejtett ruhák boldog tulajdonosai. Észre sem vették az idő mulását, mert állításuk szerint nagyon jól elbeszélgettek a fák között. A fürdőszemélyzet még dörmögött keveset, hogy mit bolondítják az embert, de valójában azért mindegyik örült, hogy nem kellett másnapig várni, amíg a két életunt szerelmest előkeríthették.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

FOG	JEANETTA MOHR világ. logotecnikusnő. Arad, Luther-tér 1. Rendel. 8—12, 2—7. óra. Mindenképpen ingyen fogház.	FOG
		10611

Ha karisnyára van szüksége, olcsón veheti Bársonynál

Piața Avram
Iancu (Szabadság-tér) 17.

